

ляються і раціонально розподіляються сили та засоби територіальних ОВС, забезпечується усунення недоліків з метою підвищення ефективності оперативно-службової діяльності з урахуванням інтересів суспільства.

Список літератури: 1. Петков С. В. Ефективний менеджмент в органах внутрішніх справ / С. В. Петков. – Сімф. : Таврія, 2004. – 564 с. 2. Організація управління персоналом в органах внутрішніх справ / В. Д. Сущенко, А. М. Смирнов, О. І. Коваленко, А. А. Смирнов. – К. : НАВСУ, 1999. – 352 с. 3. Бандурка О. М. Теорія та методи роботи з персоналом в органах внутрішніх справ / О. М. Бандурка, В. О. Соболев. – Х. : НУВС, 2000. – 353 с. 4. Бандурка О. М. Теорія і практика управління органами внутрішніх справ України / О. М. Бандурка. – Х. : НУВС, 2004. – 780 с. 5. Одінцова Г. С. Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у табл. і схемах / Г. С. Одінцова. – Х. : ХарПІ УАДУ, 2002. – 492 с.

Надійшла до редколегії 24.04.2010

УДК 342.71(477)

В. В. Лазарєв

Порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством, як різновид юридичного процесу

Досліджено питання визначення місця процедур з питань громадянства у теорії юридичного процесу. Звернуто увагу на поняття, види і ознаки юридичного процесу.

Исследован вопрос относительно места процедур по вопросам гражданства в теории юридического процесса. Обращено внимание на понятие, виды и признаки юридического процесса.

Problem concerning the place of procedures on citizenship problems in the theory of legal process is researched. Attention is paid to the notion, species and features of legal process.

Із прийняттям Конституції 1996 р. в Україні було проголошено курс на побудову демократичної, соціальної, правової держави. За більш ніж десятирічний термін, що минув з цього часу, вдалося досягти певних успіхів у зазначеному напрямі. Але попри це багато конституційно-правових норм все ще залишаються декларативними, а закріплені в них положення, що стосуються як питань функціонування найважливіших конституційно-правових інститутів, так і реалізації основних прав і свобод особи, здійснюються з великими труднощами. Це зумовлено не лише складною політичною ситуацією в суспільстві, кризовими явищами в українській економіці, а й відсутністю в нормативному масиві конституційного права необхідних про-

цедурно-процесуальних норм і механізмів, які, по суті, і перетворюють правові положення, зафіксовані в Основному Законі, на реально діюче право.

Актуальність даної теми зумовлена тим, що не дивлячись на розробку як вітчизняними, так і зарубіжними вченими теорії юридичного процесу, досі не визначено місця процедур з питань громадянства у теорії юридичного процесу і процесуальному праві.

Питання юридичного процесу протягом останніх десятиліть привертають дедалі більшу увагу вітчизняних вчених. Серед наукових досліджень, присвячених цій проблематиці, слід відзначити праці В. М. Горшеньова [1], О. А. Коваля [2], С. А. Лисенкова [3], Н. М. Оніщенко [4], О. Ф. Скакун [5], Д. В. Слинька [6] та інших вчених [7, 8]. Активні пошуки в даному напрямку ведуть і російські науковці [9–12]. Проте дослідження процедур з питань громадянства в аспекті теорії юридичного процесу на пострадянському просторі досі ще не проводилися.

Метою даної роботи є дослідження юридичної природи процедур з питань громадянства в аспекті теорії юридичного процесу. Досягнення поставленої мети має забезпечити комплексне використання сучасних наукових методів, серед яких: історико-правовий, компаративний, формально-юридичний та ін.

Загальна теорія права в тому вигляді, як вона склалася на сьогодні, має одну вельми відчутну прогалину: маловивченою і погано осмисленою залишається в ній така широка сфера правових явищ, як процесуальне право. Має рацію В. Н. Протасов, що «загальна теорія права в її нинішньому стані індиферентна до відмінностей матеріального і процесуального права під час оцінки правових явищ і більшою мірою її можна вважати «теорією матеріального права» [13, с. 32–33]. Практичні питання, що постали перед законодавцем, та й перед усім нашим суспільством протягом останнього десятиліття, вимагають усунення цієї вади. Дедалі частіше загальнотеоретичні уявлення про процес стають методологічною підставою вирішення практичних питань процесуального законодавства. Проте, це тільки початок у вивченні специфіки процесуальних проявів права. Одне з теоретичних питань, що заслуговує на увагу – видовий поділ, класифікація юридичного процесу як такого і визначення того місця, яке посідає в ньому порядок вирішення питань, пов'язаних з громадянством.

Але, перш ніж переходити до різновидів юридичного процесу, слід було б з'ясувати, що ж являє собою юридичний процес взагалі.

Останнім часом юридичному процесу приділяється дедалі більша увага. У юридичній енциклопедії можна знайти таке визначення: «Юридичний процес – комплексне і багатоаспектне поняття, що характеризує сукупність усіх правових форм діяльності державних органів (парламенту, президента, уряду, суду, прокуратури тощо) та інших уповноважених суб'єктів, яка пов'язана зі здійсненням у визначеному законом порядку юридично значущих дій і спричиняє певні правові наслідки» [14, с. 481]. Взагалі, вченими юридичний процес розглядається як діяльність уповноважених органів, спрямована на вирішення юридичних справ. Йому дається досить багато однорідних визначень. На нашу думку, цілком можна погодитися з наступним визначенням юридичного процесу, яке дала йому О. Ф. Скакун: «Юридичний процес (*лат. processus* – рух вперед; *англ. juridical process*) – врегульований процесуальними нормами порядок діяльності компетентних державних органів, що виражається в системі їх процесуальних дій по підготовці, прийняттю і документуванню юридичних рішень загального та індивідуального характеру» [5, с. 801].

Види юридичного процесу зазвичай групуються за предметною ознакою, коли як підстава класифікації враховуються тільки відповідні галузі матеріального права, що використовуються в діяльності певних органів держави. Звідси такі різновиди юридичного процесу, як кримінальний, цивільний, адміністративний тощо. Вказана класифікація в принципі є цілком прийнятною, оскільки містить певний матеріал для з'ясування загальних і особливих моментів процесу як комплексу, так і його окремих підрозділів. Проте, вона не дозволяє встановити функціональний зв'язок юридичного процесу із структурою механізму правового регулювання, а також узагальнити юридичний процес не тільки як поліструктурний комплекс, але і як функціональну систему [1, с. 65]. Тому за функціональною ознакою виділяють такі види процесу, як установчий, правотворчий, правозастосовний і контрольний [8, с. 269]. Розглянемо ці види юридичного процесу більш детально.

Установчий процес – врегульована правовими нормами система взаємопов'язаних процедур (стадій), що здійснюються уповноваженими органами держави, організаціями і посадовими особами із формування, перетворення або скасування органів держави, їх структурних підрозділів, посадових осіб [5, с. 804].

Правотворчий процес – це діяльність уповноважених органів держави, організацій і посадових осіб з підготовки, затвердження і офіційного проголошення нормативно-правових актів [8, с. 269].

Правозастосовний процес – врегульована правовими нормами система взаємопов'язаних процедур (стадій) по розгляду і вирішенню юридично значущих індивідуальних справ уповноваженими органами держави, організаціями і посадовими особами [5, с. 803–804].

Контрольний процес – це діяльність органів держави, громадських організацій і посадових осіб для перевірки відповідності дотримання підлеглими суб'єктами правових приписів і припинення правопорушень, передбачених організаційно-правовими засобами [8, с. 269].

Перед нами постало чотири види юридичного процесу, але це лише одна з теорій. Так, деякі вчені виділяють більше видів юридичного процесу. Але незалежно від цього юридичний процес має певні ознаки, як от: 1) різновид соціального процесу; 2) має юридичну природу; 3) регламентується процесуальними нормами національних і міжнародних актів, на основі яких здійснюється; 4) являє собою владну діяльність уповноважених суб'єктів – компетентних органів і посадових осіб; 5) складається з процесуальних стадій – сукупності процесуальних дій, що пов'язані найближчою метою; 6) має на меті прийняття юридичних рішень загального (нормативні акти) або індивідуального (правозастосовні акти) характеру; 7) фіксується, як правило, в документально оформлених правових актах різними технічними засобами [5, с. 801–802].

З'ясування юридичної природи порядку вирішення питань, пов'язаних із громадянством, зумовлює необхідність його кваліфікації за всіма вищеназваними ознаками, а крім того – виявлення специфічних рис, що відмежовують його від інших видів юридичного процесу.

Стосовно громадянства передусім слід зауважити, що воно має прямий стосунок до держави. Державна влада поширюється на все населення у межах відповідної території, що являє собою просторову основу держави, просторову умову її буття. У кінцевому рахунку без території держави не існує, хоча кордони території можуть змінюватися у часі. Територіальний поділ населення породжує новий соціальний інститут – громадянство або підданство. Як наслідок, усі індивіди отримують поділ на громадян (підданих), іноземних громадян (іноземних підданих) і осіб без громадянства (підданства). Здійснення влади за територіальним принципом призводить до встановлення її просторових меж – державного кордону, що відділяє одну державу від іншої [15, с. 13]. І. А. Ільїн визначає державу як союз людей, організованих на засадах права, об'єднаних пануванням над єдиною територією і підкорених одній владі [16, с. 34]. Тобто можемо побачити, що громадянство тісно пов'язане з територією,

на якій тривалий час перебуває людина. Звідси випливає, що перебуваючи лише у певній країні – країні свого громадянства, людина володіє усією повнотою прав. Але ж за своє життя людина може змінити місце свого проживання не лише на території рідної країни, а й виїхати на постійне місце проживання за її межі й набути громадянство іншої країни.

Зміна місця проживання людей і зміна громадянства викликають соціальні зміни. Значні соціальні зміни в суспільстві відбуваються внаслідок спільних односпрямованих і взаємоузгоджених дій людей, які беруть участь у всіх соціальних процесах. Під соціальним процесом розуміється послідовна зміна станів у соціальних системах і підсистемах, соціальних інститутах та організаціях, соціальні зміни в динаміці [17].

У широкому розумінні соціальний процес – сукупність односпрямованих соціальних дій, які можна виділити з множини інших. Це серія явищ взаємодії людей, або серія явищ, які відбуваються в організації, структурі груп і змінюють стосунки між людьми чи між складовими елементами спільноти [18, с. 93]. Так, порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством, можна віднести до різновиду соціального процесу, оскільки ця діяльність є взаємодією людей, змінюються стосунки між людьми чи між складовими спільноти. Здійснюється він під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, має стійкий порядок взаємодії своїх компонентів, тривалий у часі та спрямований на досягнення певного стану об'єкта. Адже вирішення питань громадянства – це стійкий порядок здійснення відповідних процедур, тривалий у часі й спрямований на встановлення певного політичного статусу людини.

Порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством, являє собою розгляд певної юридичної справи. Юридична природа таких життєвих обставин полягає в тому, що вони передбачені законом і тягнуть за собою визначені юридичні наслідки. Порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством – це така обставина, що розглядається на основі закону, а його наслідки втілюються у виконанні закону. Саме ці два моменти і визначають природу юридичної справи, а отже, вихідну основу юридичного процесу.

Питання громадянства України регулюються Конституцією України, Законом України «Про громадянство України», міжнародними договорами України. Основним нормативно-правовим актом з питань громадянства України є Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. [19]. Серед підзаконних актів, що мають забезпечити виконання Закону, найважливішим є Указ Президента України «Питання організації виконання Закону України “Про громадянство України”» від

27 березня 2001 р. № 215/2001 [20], яким затверджено Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень. Саме в цьому акті визначено порядок подання заяв та інших документів з питань громадянства, перелік документів, які подаються для встановлення та оформлення належності до громадянства України, набуття і припинення громадянства України, порядок провадження і прийняття рішень за заявами і поданнями з питань громадянства, порядок вирішення питань.

Відповідно до згаданого вище Порядку провадження затверджено наказ МВС України № 716 від 20 липня 2006 р. «Про затвердження зразків документів, які подаються для встановлення належності до громадянства України, прийняття до громадянства України, оформлення набуття громадянства України, припинення громадянства України і скасування рішень про оформлення набуття громадянства» [21].

Питання громадянства України регулюються також міжнародними багатосторонніми і двосторонніми договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. Законодавство України з питань громадянства встановлює пріоритет дії міжнародних договорів над національним законодавством. Тобто, якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в Законі України «Про громадянство», застосовуються правила міжнародного договору [22, с. 128].

Окрім міжнародних договорів в Україні діють і двосторонні договори. Двосторонні договори України у досліджуваній нами сфері – це, як правило, угоди про спрощений порядок зміни громадянства. На сьогодні є чинними чотири такі угоди: з Республікою Білорусь [23], Республікою Казахстан [24], Республікою Таджикистан [25] та Киргизькою Республікою [26].

Відповідно до розділу IV Закону України «Про громадянство України» [19] у вирішенні питань громадянства беруть участь наступні органи: Президент України, Комісія при Президентові України з питань громадянства, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань громадянства та підпорядковані йому органи, МЗС України, дипломатичні представництва та консульські установи.

До повноважень Президента України належать: прийняття рішення і видання указів відповідно до Конституції України і Закону України «Про громадянство» про прийняття до громадянства України і про припинення громадянства України; визначення порядку провадження за заявами і поданнями з питань громадянства та виконання прийнятих рішень; затвер-

дження Положення про Комісію при Президентові України з питань громадянства.

Комісія при Президентові України з питань громадянства: розглядає заяви про прийняття до громадянства України, вихід з громадянства України та подання про втрату громадянства України і вносить пропозиції Президенту України щодо задоволення цих заяв і подань; повертає документи про прийняття до громадянства України чи про вихід з громадянства України уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань громадянства або Міністерству закордонних справ України для їх оформлення відповідно до вимог чинного законодавства України; контролює виконання рішень, прийнятих Президентом України з питань громадянства [27, с. 145–146].

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань громадянства та підпорядковані йому органи: приймають заяви разом з необхідними документами щодо прийняття до громадянства України та виходу з громадянства України, перевіряють правильність їх оформлення, відсутність підстав, за наявності яких особа не приймається до громадянства України, а також підстав, за наявності яких не допускається вихід з громадянства України, і разом зі своїм висновком надсилають на розгляд Комісії при Президентові України з питань громадянства; готують подання про втрату особами громадянства України і разом з необхідними документами надсилають на розгляд Комісії при Президентові України з питань громадянства.

Вони також приймають рішення про оформлення набуття громадянства України. Одночасно ці органи скасовують прийняті ними рішення про оформлення набуття громадянства [27, с. 146].

Повноваження Міністерства закордонних справ України, дипломатичних представництв і консульських установ України. Міністерство закордонних справ України, дипломатичні представництва та консульські установи України здійснюють повноваження, передбачені щодо спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади стосовно осіб, які постійно проживають за кордоном [22, с. 128].

Під час вирішення питань, що пов'язані з громадянством України, як от вихід або набуття громадянства України, необхідно пройти певні стадії. До таких стадій можна віднести: порядок оформлення і подачі заяв з питань громадянства; порядок розгляду заяв з питань громадянства; порядок і строки прийняття рішень з питань громадянства; виконання рішень з питань громадянства; контроль за їх виконанням [16, с. 34].

Рішення про прийняття до громадянства України або припинення особою громадянства України приймає Президент України шляхом видання указів Президента України [28, с. 31]. Тобто йдеться про прийняття рішень індивідуального характеру. Текст указів з питань громадянства фіксується в офіційних документах машинописним текстом за підписом уповноваженої особи, а на виконання рішення особі видається або в неї вилучається паспорт громадянина України.

Розглянувши порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством, можна визначити його як різновид юридичного процесу, оскільки він відповідає всім ознакам юридичного процесу: є різновидом соціального процесу; має юридичну природу; ця діяльність регламентується процесуальними нормами національних і міжнародних актів; являє собою діяльність уповноважених органів держави, чітко закріплену на законодавчому рівні; складається із сукупності процесуальних дій, що передбачає прийняття до громадянства або втрату громадянства; має на меті прийняття конкретизованих індивідуальних актів; результат фіксується в офіційних документах.

Від інших різновидів юридичного процесу порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством, можна відрізнити завдяки системі органів, що беруть участь у розв'язанні даних питань; спеціальному законодавчому забезпеченню даної діяльності; характеру рішень, що приймаються; а також виду законодавчих актів, що приймаються під час закінчення процедури. Тому можна вважати порядок вирішення питань, пов'язаних із громадянством, різновидом юридичного процесу. Водночас більш глибоке дослідження порядку вирішення питань, пов'язаних з громадянством, і теорії юридичного процесу є перспективним напрямком подальших досліджень у даній сфері.

Список літератури: 1. Горшенев В. М. Теория юридического процесса / В. М. Горшенев. – Х. : Вища школа, 1985. – 192 с. 2. Коваль О. А. Поняття процесуального права та його місце в структурі права України / О. А. Коваль // Адвокат. – 2004. – № 8. – С. 24–29. 3. Лисенков С. Л. Основи конституційного процесуального права : навч. посіб. / С. Л. Лисенков. – К. : Юрисконсульт, 2007. – 270 с. 4. Оніщенко Н. Юридичний процес як форма правової діяльності / Н. Оніщенко // Право України. – 2002. – № 7. – С. 7–13. 5. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебник / О. Ф. Скакун. – Х. : Эспада, 2005. – 840 с. 6. Слинко Д. В. Поняття юридичного процесу: до історії питання / Д. В. Слинко // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2000. – Вип. 12. – С. 98–101. 7. Зайчук О. В. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с. 8. Теорія держави і права : навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. ; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с. 9. Акмалова А. А. Теория государства и права. Вопросы и ответы : учеб. пособие /

А. А. Акмалова, В. М. Капицын. – М. : Юриспруденция, 2006. – 184 с. **10.** Зайков Д. Е. Теория государства и права. Учебный минимум / Д. Е. Зайков, Е. Ю. Пенько. – М. : Юриспруденция, 2006. – 32 с. **11.** Куксин И. С. Юридический процесс: сущность и значение / И. С. Куксин // Современное право. – 2008. – № 6. – С. 75–78. **12.** Шипелов А. Е. Современные тенденции в развитии Конституционного процесса / А. Е. Шипелов // Вестник Московского университета МВД России. – 2005. – № 4. – С. 59–61. **13.** Баландин В. Н. О видах юридического процесса / В. Н. Баландин, А. А. Павлушина // Известия вузов. Правоведение. – 2002. – № 4. – С. 32–33. **14.** Юридична енциклопедія : у 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл. 1998. – Т. 6. – 768 с. **15.** Левченко И. П. Российское гражданство : учеб. пособ. для вузов / И. П. Левченко, А. С. Прудников, В. Н. Калинин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 352 с. **16.** Кикоть В. Я. Российское гражданство : учеб. пособие / В. Я. Кикоть. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 351 с. **17.** Городяненко В. Г. Соціологія : підручник [Електронний ресурс] / В. Г. Городяненко. – К. : ВЦ «Академія», 2003. – [Режим доступу]: http://ebk.net.ua/Book/sociology/gorodyanenko_sotsiologiya/part2/2403.htm. **18.** Городяненко В. Г. Соціологія : посіб. для студентів вищих навч. закл. / В. Г. Городяненко. – К. : ВЦ «Академія», 1999. – 384 с. **19.** Про громадянство України : закон України від 18 січ. 2001 р. № 2235-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2235-14>. **20.** Питання організації виконання Закону України «Про громадянство України» : указ Президента України від 27 берез. 2001 р. №215/2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=215%2F2001>. **21.** Про затвердження зразків документів, які подаються для встановлення належності до громадянства України, прийняття до громадянства України, оформлення набуття громадянства України, припинення громадянства України та скасування рішень про оформлення набуття громадянства : наказ МВС України від 20 лип. 2006 р. № 716 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0977-06>. **22.** Фрицький О. Ф. Конституційне право України : підручник / О. Ф. Фрицький. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 536 с. **23.** Угода між Україною і Республікою Білорусь про спрощений порядок зміни громадянства громадянами України, які постійно проживають у Республіці Білорусь, і громадянами Республіки Білорусь, які постійно проживають в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=112_510. **24.** Угода між Україною і Республікою Казахстан про спрощений порядок набуття і припинення громадянства громадянами України, які постійно проживають у Республіці Казахстан, та громадянами Республіки Казахстан, які постійно проживають в Україні, і запобігання випадків безгромадянства та подвійного громадянства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=398_100. **25.** Угода між Україною і Республікою Таджикистан про спрощений порядок зміни громадянства громадянами України, які постійно проживають в Республіці Таджикистан, і громадянами Республіки Таджикистан, які постійно проживають в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=762_004. **26.** Угода між Україною і Киргизькою Республікою про спрощений порядок зміни громадянства громадянами України, які постійно проживають у Киргизькій Республіці, та громадянами Киргизької Республіки, які постійно проживають в Україні, і запобігання випадкам безгромадянства та подвійного громадянства [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=417_025. 27. Фрицький О. Ф. Конституційне право України : підручник / О. Ф. Фрицький. – 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 512 с. 28. Рубач Л. Громадянство: набуття та припинення / Л. Рубач, М. Мілорава, В. Коцюба. – К. : Видавець Фурса С. Я., 2009. – 68 с.

Надійшла до редколегії 16.03.2010

УДК 351.745

В. В. Серета

ПОЗОВНА ЗАЯВА ЯК ВИД ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН ДО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ

Розкрито питання змісту та особливостей позовної заяви в адміністративному провадженні, яка подається у зв'язку з порушеннями правами чи інтересами. Особливу увагу приділено співвідношенню адміністративної скарги та позовної заяви. Подано авторську дефініцію досліджуваного терміна.

Раскрыты вопросы содержания и особенностей искового заявления в административном производстве, которое подается в связи с нарушенными правами или интересами. Особое внимание уделено соотношению административной жалобы и искового заявления. Предлагается авторская дефиниция исследуемого понятия.

Problems of content and peculiarities of statement of claim in administrative proceeding which is submitted because of violated rights or interests are disclosed. Special attention is paid to the correlation of administrative complaint and statement of claim. The author's definition to the researched notion is offered.

У Кодексі адміністративного судочинства (далі – КАС) України [1] у ст. 3 встановлено, що адміністративний позов – це звернення до адміністративного суду про захист прав, свобод та інтересів у публічно-правових відносинах.

На наш погляд, зазначена дефініція не в повній мірі розкриває зміст даного терміна. Ця робота покликана на основі аналізу чинного законодавства та публікацій вчених-адміністративістів уточнити характерні ознаки, притаманні позовній заяві в адміністративному провадженні та на основі виділених характерних рис і ознак запропонувати уточнену дефініцію **адміністративного позову**.

Треба відзначити, що сьогодні висловлено широкий спектр наукових думок щодо змісту поняття «позов». Так, найбільш розповсюдженим і обґрунтованим є визначення позову як вимоги позивача до відповідача, зверненої через суд, про захист порушеного чи такого, що оспорується, суб'єктивного права чи